

Avoim yhteiskunta ry toimintakertomus 2025

Avoim yhteiskunta ry toimintakertomus kattaa yhdistyksen toiminnan kuvauksen ja taloustiedot vuonna 2025. Toimintakertomuksen lisäksi yhdistys julkaisee yksityiskohtaisemman yhdistyksen strategisten painopisteiden mukaista toimintaa kuvailevan vuosikertomuksen. Kertomusten on tarkoitus antaa kattava kuva yhdistyksen vuoden 2025 toiminnasta.

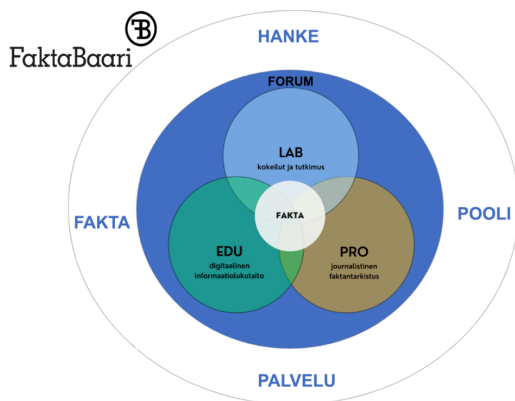
1. Tarkoitus

Avoim yhteiskunta ry on perustettu vuonna 2010. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää avoimuutta keskeisenä yhteiskunnallisena perusarvona, tuoda yhteiskunnallinen päätöksenteko lähelle kansalaista sekä antaa kansalaisille entistä parempia mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Sääntöjensä mukaisesti se mahdollistaa toimituksellisesti riippumatonta Faktabaari faktantarkistus- ja informaatiolukutaito -palveluaan faktapohjaisen julkisen keskustelun puolesta.

2. Toiminta

Käytännössä Avoim yhteiskunta ry on ensisijaisesti mahdollistanut 2014 perustettua Faktabaari faktantarkistus ja informaatiolukutaito -palvelua. Se on koonnut samanhenkisiä toimijoita Faktabaarin tueksi sen kaudella 2019 linjattujen ja vuonna 2024 täsmennettyjen painopistealueen osalta:

- I. Digitaalinen informaatiolukutaito ja -kasvatus (Faktabaari EDU),
- II. Journalistinen faktantarkistus & median tekemä yhteiskunnan polarisaation vastainen työ (PRO)
- III. Disinformaation ja polarisaation tutkiminen, torjunta ja kokeilut (Faktabaari LAB) sekä
- IV. näitä kansantajuisesti käsittelevä viestintä ml. yhteistilaisuudet ja uutiskirje partnereiden kanssa. (Faktabaari FORUM)

Näillä painopistealueilla Faktabaari on luonut yhteistyöalustan tapahtumillaan, digitaalisilla kanavillaan ja verkostoillaan faktapohjaisen julkisen keskustelun ja informaatiolukutaidon puolesta. Perusrahoitusta vielä kerättäessä toimintaa organisoidaan käytännössä erilaisten hankkeiden kautta.

Vuoden 2025 aikana institutionalisoitiin yhdistyksen ja Faktabaarin strategiatyötä Faktabaarin riippumattomuuden ja kestävyys edistämiseksi myös FAKTA-tukisäätiön tuella.

3. Hallitus ja toimihenkilöt

Hallitus

Yhdistyksen hallitukseen kuului 31.3.2025 saakka 9 jäsentä: Mikko Salo (puheenjohtaja), Joonas Pörsti (varapuheenjohtaja), Juha Leviäkangas (rahastonhoitaja), Aki Saariaho (sihteeri), Kari Kivinen (EDU-vastaava), Minna Aslama-Horowitz, Miina Kaarkoski, Harto Pönkä ja Marianne Paasi.

Yhdistyksen hallitukseen kuului 31.3.2025 vuosikokouksesta alkaen 7 jäsentä: Mikko Salo (puheenjohtaja), Harto Pönkä (varapuheenjohtaja), Marke Ylikangas (rahastonhoitaja), Aki Saariaho

(sihteeri), Kari Kivinen (EDU-vastaava), Minna Aslama-Horowitz ja Marianne Paasi. Hallituksen kokouksissa pysyvä läsnäolo-oikeus ilman äänioikeutta oli myös Faktabaarin vastaavalla toimittajalla, 30.4. saakka Pipsa Havulalla ja 1.5. alkaen Joonas Pörstillä.

Hallitus kokoontui vuonna 2025 viisi (5) kertaa (31.3, 26.5, 30.6, 25.8 ja 24.11) ja vuoden 2026 puolella kaksi kertaa (9.2.2026 ja 9.3.2026). Rinnalla hallitus on päivittänyt lisäksi yhdistyksen strategiaa vuosille 2026-2028 säätiön kanssa sekä pohjustanut yhteistyökumppanien kanssa strategia- ja varainkeruutyötä haastavassa ja muuttuvassa toimintaympäristössä. Hallituksen jäsenille ei maksettu tilikaudella 2025 palkkioita.

Toimihenkilöt

Yhdistyksen puheenjohtaja Mikko Salo, varapuheenjohtaja Harto Pönkä, rahastonhoitaja Marke Ylikangas ja sihteeri Aki Saariaho ovat hoitaneet hallituksen toimihenkilötehtäviään vapaaehtoispuolelta. Yhdistyksen palveluksessa on ollut keskimäärin 4.3 työntekijää. Yhteensä palkkoja ja palkkioita on maksettu 18 henkilölle. Osa- ja määräaikaisuuksien perusteena on ollut hankerahoitus.

Tilintarkastaja

Yhdistyksen tilintarkastajana on vuonna 2025 toiminut KHT APK-Auditing / Aarto Hirvi, HT-tilintarkastaja.

4. Taloudellinen tilanne

Avoin yhteiskunta ry tai Faktabaari-toiminta eivät saa toistaiseksi mitään säännöllistä rahoitusta. Yhdistys rahoittaa toimintaansa ensisijaisesti hankeapurahoilla ja lahjoituksilla sekä pienimuotoisella koulutuspalvelutoiminnalla. Yhdistyksen taloudellinen tilanne on vuoden 2025 aikana kuitenkin pysynyt myönteisenä vuodelta 2024 jatkuneiden ja uusien vuodelle 2025 hankkeisiin saatujen avustusten sekä FAKTA-säätiöltä saadun, erityisesti avustushankkeiden omarahoitusosuuksien kattamiseen suunnatun avustuksen turvin.

Vuodelta 2024 jatkuivat seuraavat hankkeet (rahoittaja, hankkeen kesto, budjettiosuus, omarahoitusosuus):

- **Think Twice** (EU/CREA, 10/2023-09/2025, 178 000 €, omarahoitusosuus 30 %). Hankkeessa tuotetaan nuorille keinoja kehittää omaa digimedialukutaitoaan erityisesti Tiktokin kautta.
- **SciLMI: Meta-Scientific Literacies in the (Mis-)InformationAge** (EU/EACEA, 06/2023-05/2026, 127 300€, omarahoitusosuus 20 %). SciLMI-hankkeessa tuetaan informaatiolukutaidon edistämistä opetuksessa, verkkoympäristön mediakasvatuspedagogiaa, elinikäistä oppimista sekä opettajien ammatillista täydennyskoulutusta koko Euroopassa.
- **Opettajien tekoälyoppaan ruotsinnos** (Svenska Folksholans Vänner 2024-2025, 10 000 €)
- **Immune2Infodemics 2** (I2I2, EU, 06/2024-05/2026, 79 285€). Hankkeessa tuotetaan lisää "buustereita" I2I-hankkeessa kehitetyille "rokotteille" informaatiohäiriötä vastaan, teemoina mm. tekoäly, ilmastonmuutos ja FIMI.
- **Nordis 2** (EU/HADEA, 05/2024–10/2026, 341 700€, omarahoitusosuus 25%). Jatkohanke vuonna 2021 käynnistyneelle pohjoismaiselle faktantarkistajien, tutkijoiden, mediakasvattajien ja teknologiayritysten Nordis-yhteistyölle, jossa seurataan mis- ja disinformaatiota Pohjoismaissa ja tiivistetään yhteistyötä siihen vastaamisessa. Nordis 2 keskittyy lisäksi yhteistyön tiivistämiseen journalistikoulujen kanssa
- **Saufex-Securing Democracy Against Foreign Interference** (EU Horizon, 02/2024-01/2027, 59 000 €). Hanke edistää demokraattista informaatioresilienssiä ulkomaista informaatiovaikuttamista vastaan EU-kontekstissa.

Vuodelle 2025 myönnettiin kilpailtua avustusta uusiin hankkeisiin (rahoittaja, hankkeen kesto, budjetti, omarahoitusosuus):

- **EndGame** (EU Crea, 03/2025-02/2027, 135 646 €, omarahoitusosuus 30 %) (EDU), Pakojuonepelejä erityisesti nuorille.
- **Prime** (EU Crea, 05/2025-04/2027, 115 283 €, omarahoitusosuus 30 %) (EDU), Informaatiolukutaitoa alakouluikäisille.
- **EFER** (EU / Pan-European reporting, 12/2025-09/2027, 61 113€, omarahoitusosuus 5%) (PRO), EU:n itärajan valtioiden tutkivien journalistien yhteistyöhanke.
- **Tekoälystä tukiälyksi** (Alfred Kordelinin Säätiö, 12/2025-01/2027, 100 000€) (EDU), Toimijoita kokoava yhteistyöhanke tuettaessa opettajia tukiälyhaasteessa.

Käynnissä olevien hankkeiden tarvittavat omarahoitusosuudet (0-30 %) katettiin yhdistyksen muilla saaduilla ei-sidotuilla avustuksilla sekä yhdistyksen omilla kassavaroilla ml. FAKTA-säätiön avustus. Lisäksi toiminnan omarahoitusosuuden kerryttämiseksi on toteutettu elinkeinotoiminnan muodossa pienimuotoista koulutus- ja sisällöntuotanto-toimintaa.

Taulukko: Avoin yhteiskunta ry taloudellinen tilanne 2025

	2025 EUR	2024 EUR	2023 EUR	2022 EUR	Kommentti 2025
Tulot kaikki	446 829	475 131	255 812	202 770	Hankeavustukset 292 317,25€, palvelutoiminnan tuotot 64 532,68€ (sis. TFCN hanke 25 000€), omarahoitusosuudet 44 825,74€ (sis. Faktasäätiön avustus 30 000€), omarahoitusosuudet edellisen vuoden ylijäämästä 43 899,38€, jäsenmaksut 450€, edelleen laskutetut kulut 803,20€
Menot kaikki	408 775	486 298	203 033	152 777	
Henkilöstökulut	308 512	286 828	149 425	110 706	Hankehenkilöstöä
Muut kulut kaikki:	100 262	199 470	53 345	42 117	
*ulkopuoliset palvelut	16 071	103 283	6086	23 577	Viestintäpalveluita, mm. AITO-pelikehitys, Tekoälyoppaiden käännökset, viestintä, painatus
*ostetut hallintopalvelut	17 315	18 757	8086	4 088	2025 luotu kasvua tukevia taloushallinnon ja hankeraportoinnin käytöntöjä
*muut kulut	66 876	77 323	39 437	14 406	Suurimmat erät: hankkeiden matka- ja tilaisuuksien kulut
Tulos	38 054	-11 167	52 568	3 221	Omarahoitusosuuksia katettu edellisten vuosien ylijäämästä. Palvelutoiminnan 2025 ylijäämä siirtyy omaan pääomaan kattamaan seuraavien vuosien avustushankkeiden omarahoitusosuuksia.
Oma pääoma	44 715	50 560	61 728	9 160	

5. Lähipiiritapahtumat

Yhdistyksen lähipiiriin kuuluvat hallituksen jäsenet sekä muiden toimielinten jäsenet, toiminnanjohtaja ja muuhun toimivaan johtoon kuuluvat henkilöt, näiden avio- tai avopuolisot ja lapset sekä näiden omistamat tai määräysvallassa olevat yhtiöt ja yhdistykset. Yhdistyksen tiedossa olevat lähipiiritapahtumat tilikaudella 1.1.-31.12.2025:

Tulot Ei tuloja.

Menot

Yhdistys on maksanut lähipiiriin kuuluville 2 henkilölle palkkaa projekteista. Yhdistyksen puheenjohtaja on toiminut hankkeiden puitteissa Faktabaarin osa-aikaisena toiminnanjohtajana. Yhdistyksen hallituksen jäsenen Kari Kivisen tytär Elsa Kivinen on työskennellyt osa-aikaisena yhdistyksen hankkeessa. Palkat ovat vastanneet samankaltaista työtä yhdistyksen hankkeissa tekevien muiden asiantuntijoiden sekä hankeavustuksen ehdoissa määriteltyä palkkatasoa.

6. Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tilikauden 1.1.-31.12.2025 päätyttyä yhdistyksen toiminta on jatkunut vuodelle 2026 aiemmilta tilikausilta ulottuvien ja tilikaudelle 2025 saatujen hankeavustusten turvin.

Vuonna 2026 alkavia uusia hankkeita:

- **Wihuri2026: Faktabaarin maakuntakierros 2026 - kansalaisyhteiskunnan informaatioresilienssin päivittämiseen tekoälyaikaan** (Jenny ja Antti Wihurin Säätiö, 01/2026-12/2026, 20 000€) (PRO/EDU/FORUM)
- EU Horizon 450 000€ (**COMPASS - C**ounterering Manipulation while Preserving Authentic Speech and Society- 36kk, alk. 10/2026) (PRO/EDU/LAB/FORUM)

Lisäksi vuonna 2026 alkaville hankkeille on haettu rahoitusta n. 657 000€ arvosta: **NOW - Not if but when - Strengthening Civil Society's Resilience to Safeguard Fundamental Rights**, CERV 105 000€ , 24kk, alk. kesä 2026, EU PPPA 2025-Disinfo-ohjelma 231 000€ ja 326 000€ (**Infointegrity EU** - 24kk, alk. 04/2026 € TAI **TruthSeed** - 24kk, alk. 04/2026). Vuonna 2027 alkaville hankkeille on haettu rahoitusta seuraavasti: Niilo Helanderin Säätiö 260 000€ (**Digisivistystä tekoälymurrokseen 2027-2028**).

Lisäksi vuonna 2026 tullaan kehittämään edelleen yhdistyksen varainhankintaa (FAKTA-säätiön kautta) ja palvelutuotantoa.

Vakuudeksi (sähköisesti), Avoin yhteiskunta ry:n hallitus

Mikko Salo, puheenjohtaja
Harto Pönkä, varapuheenjohtaja
Marke Ylikangas, rahastonhoitaja
Aki Saariaho, sihteeri
Kari Kivinen, EDU-vastaava
Minna Aslama Horowitz, jäsen
Marianne Paasi, jäsen

Hyväksytty 30.3.2026

Avoin yhteiskunta ry vuosikokouksessa